

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ
ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН»**

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 24 жовтня 2025 р.

**Дніпро
"Середняк Т.К"
2025**

УДК 316.05

Л 93

*Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету
залізничного транспорту (протокол № 10 від 20.10.2025 р.)*

Головні редактори:

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Редакційна колегія:

Абашинік В. О. – д-р. філос. наук, професор

Вельш Вольфганг - габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О. – канд. техн. наук, доцент

Панченко В. В. – д-р. техн. наук, доцент

Євсєєва О. О. – д-р. економ. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. 24 жовтня 2025 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. – Дніпро: Середняк Т.К, 2025 – 238 с.

ISBN 978-617-8807-07-8

© Авторський колектив, 2025.

мовознавства намітилася тенденція виокремлення цих розділів у самостійні науки. Якщо ж розглядати соціальну лінгвістику у вузькому значенні, то можна виокремити два взаємопов'язані кола проблем:

1) соціальну диференціацію мови класового суспільства на певному етапі його історичного розвитку (у цьому суспільному колективі в цю історичну епоху);

2) процес соціального розвитку мови, його історію як явища соціального (соціально-диференційованого). Особливе місце серед проблем соціолінгвістики посідає проблема мовної політики – сукупності заходів, що застосовані державою, суспільством для зміни або збереження існуючого функціонального розподілу мов чи мовних підсистем, для введення нових або збереження старих мовних норм.

Список використаних джерел

1. Карпінський Ю. В. До питання про базовий понятійно-термінологічний апарат сучасного соціолінгвістичного дослідження. *Мовознавство*. 2017. Вип. 8. № 1. С. 87 – 91.

БЛИЗНЮК Л. М., канд. філол. наук, доцент,

ЄГОРКІНА Д. М., здобувачка вищої освіти,

Український державний університет залізничного транспорту,

м. Харків, Україна

КОМУНІКАТИВНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ НАВЧАННЯ

У сучасних умовах глобалізації та цифровізації освіти традиційні підходи щодо викладання іноземних мов уже не відповідають повною мірою потребам учнів і здобувачів. Інтеграція комунікативно-інформаційних засобів (КІЗ) стала не просто бажаним доповненням, а невід'ємним компонентом ефективного навчального процесу. Ці інструменти покликані перетворити пасивне засвоєння знань на активну, цілеспрямовану мовленнєву діяльність, максимально наближену до реальних комунікативних ситуацій [1, с. 119].

Комунікативні засоби спрямовані на взаємодію між учасниками навчального процесу. Їхня мета — формування комунікативної компетенції, тобто вміння використовувати мову для реального спілкування (дискусії,

рольові ігри, проєкти тощо). У свою чергу, інформаційні засоби впливають на зберігання, передавання та обробку інформації. Вони є джерелом знань і матеріалом для роботи (аудіо- та відеозаписи, тексти, презентації, електронні підручники). Ці два поняття взаємопов'язані, утворюючи комунікативно-інформаційні засоби, за яких технології слугують джерелом інформації і середовищем для спілкування (наприклад відеоконференція: інформаційний аспект — передавання зображення/звуку, комунікативний — безпосередня розмова) [1, с. 203].

Аудіовізуальні засоби: підкасти, відеоролики (TED Talks, новини, кліпи), фільми та серіали з субтитрами. Вони формують аудіотивну та візуальну грамотність, ознайомлюють із живою мовою та невербалікою.

Інтерактивне програмне забезпечення та онлайн-платформи:

- навчальні платформи (Google Classroom, Moodle): для організації завдань, тестування та комунікації;
- інструменти для співпраці (Padlet, Miro): для створення спільних проєктів, мозкового штурму;
- мовні програми та онлайн-курси (Duolingo, Babbel): для самостійної роботи і закріплення матеріалу в ігровій формі;
- соціальні мережі та комунікативні сервіси: створення навчальних груп у Facebook чи Telegram для обговорення, обміну думками та посиланнями;
- використання Zoom або Microsoft Teams для спілкування з носіями мови або віртуальних класів;
- вебквести і віртуальні тури: проєктна діяльність, де учасники навчального процесу шукають інформацію в інтернеті для вирішення конкретного завдання, «відвідуючи» музеї, міста і країни цільової мови.

Основними перевагами використання КІЗ, на нашу думку, є:

1. Підвищення мотивації: робота з сучасними технологіями робить навчання цікавішим, актуальним і близьким до повсякденного життя студентів.
2. Імітація природного мовного середовища: створено умови для автентичного спілкування, що неможливо в межах звичайного класу.
3. Індивідуалізація навчання: кожен учень може працювати у власному темпі, вибираючи матеріали та завдання відповідно до свого рівня та інтересів.
4. Формування іншомовної компетенції в комплексі: розвиваються одночасно всі види мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, письмо, говоріння), а також соціокультурна компетенція.

5. Доступність і зручність: величезний масив автентичних матеріалів знаходиться у вільному доступі, що руйнує межі класної кімнати.

Отже, комунікативно-інформаційні засоби кардинально трансформують освітню базу викладання іноземних мов. Вони переходять від ролі допоміжних елементів до головного механізму, що забезпечує особистісно зорієнтоване та мотивуюче навчання. Завдання сучасного викладача іноземної мови — грамотно інтегрувати ці засоби в навчальний процес, будучи не тільки джерелом знань, але і модератором і наставником, який допомагає учням і здобувачам орієнтуватися в безмежному інформаційно-комунікативному просторі.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р. С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід: навч. посібник. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013. 348 с.

БЛИЗНЮК Л. М., канд. філол. наук, доцент,
КРАВЧЕНКО О. О., здобувачка вищої освіти,

*Український державний університет залізничного транспорту,
м. Харків, Україна*

МОВНА КАРТИНА СВІТУ В АНАЛІЗІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТЕОРІЙ

Концепція мовної картини світу формувалася протягом тривалого часу, вбираючи найважливіші ідеї філософії та лінгвістики. На думку Вільгельма фон Гумбольдта, мова не просто інструмент комунікації, але й активний творець нашого сприйняття дійсності. Основною є думка Гумбольдта про те, що кожна мова – це унікальний світогляд. Він уважав, що мова — не пасивна оболонка для думок, а «проміжний світ» (Zwischenwelt), що стоїть між людиною і навколишнім середовищем, визначаючи способи її мислення та досвіду. Саме йому належить відоме твердження: «Різноманітність мов є не різноманітністю звуків і знаків, а різноманітністю поглядів на світ» [1, с. 304]. Сучасна лінгвістика пропонує різні ракурси для вивчення мовної картини світу, кожен із яких розкриває її нові ознаки:

1. Структуралізм: мовна картина світу як система знаків.